

Százat egy ütéssel

Egyszer volt, hol nem volt, volt a világon egy mesterlegény, kinek se égen, se földön nem volt egyebe egy rongyos garasánál. Elindult ő vándorolni. Amint ment, mendegélt, hegyenvölgyön keresztül, nagyon megéhezett. Bement hát egy vendéglőbe, s kért ott magának egy garas ára aludttejet. Csak eszi, csak eszi az aludttejet, egyszer beléscsap a tálba egy szörnyű nagy rakás légy; ő is haragosan beléscsap a tenyerével, s megolvassa hány legyet ölt meg; hát éppen száz volt a megölt legyek száma. Ő is fogja magát, kiírja egy táblára nagy betűkkel: én vagyok az, aki százat egy ütéssel megöltem, s kitette a táblát a hátára.

Amint ment, mendegélt egy nagy királyi városon keresztül, meglátta a folyosóról a király a nagy betűket, s leküldte inasát, hogy nézné meg, mi van annak az embernek a hátára írva. Az inas megnézvén, megmondta a királynak, hogy mi van ráírva. Hívd be csak gyorsan azt az embert, mondá a király, éppen ilyen emberre volna szükségem. Az inas behívta. Miért hivatott felséges uram? - kérte a vándorló legény. Biz én csak azért hívatlak, hogy van itt nekem a hegyoldalban egy templomom, tizenkét medve jár belé; már igen sok embert elpusztított. Gondoltam, hogy te tán ki tudnád őket pusztítani. Ki is pusztítom én, felséges uram, csak nekem egy fél esztendőt adjon, addig enni-, innivalóval jól ellásson, fogadom, hogy nem jár abba a templomba több medve.

A király megadta a fél esztendőt. A vándorló legény feltette magában: nem bánja, ha meghal is, legalább fél esztendeig jól él; evett is, ivott is mindig. Eltelvén a fél esztendő, mikor beestveledett, a templomba tizenkét dézsa bort szállíttatott, ugyanannyi kenyeret és húst, s azokat lerakta sorba a templom közepére, de úgy, hogy senki sem látta, maga pedig megbújt a székek között. Egyszer jön nagy morogva a tizenkét medve, ugyancsak hozzálát mindenik az evéshez, iváshoz; mindent felfaltak és megittak egy cseppig, de be is fizettek magoknak, mert a bortól mind részegek lettek. Mikor mind összevissza dőltek a részegségtől, kiugrott a mesterlegény a székek alól, s elszedelte egyenként fejüket, s a templomból mindent szépen kitakarított, csak a medvéket hagyta ott egy rakáson.

Reggel jókor, még a király alig kelt fel, jelentette neki, hogy a medvék meg vannak ölve; a király felöltözött és megnézte. Hát csak elcsudálkozott rajta, hogy a medvék egy rakáson voltak megdögölve. Hogy ölted meg ezeket? - kérde a vándorló legénytől. Hát nekem szaladtak, hogy széjjeltépjenek, én meg mind kardra hánytam őket egymás után, - felelt a vándorló legény. Még egy dolgot bízik rád, szólt a király hozzá; ha azt megteszed, fele királyságom és egyetlen leányom neked adom. Mi lesz az? - szólt a vándorló legény. Van nekem egy igen szép kertem, - mond a király, benne három óriás uralkodik, ha azokat kipusztítod, tied lesz, amit mondtam. Jól van, felséges uram! Csak egy fertály esztendőt kérek, s addig a legpompásabb ellátást mindennel.

Megadatott neki, amit kívánt, s ő nyugodtan várta a kitűzött időt, s meg is érkezett az nem sokára. Mitevő legyen már most? - gondolkozott magában, hogy pusztítsa ki a három óriást. Mit, mit nem gondolt: egyszer kiment a piacra, vett ott vagy két garas ára túrót és egy pacsirtát, azzal haza ment. Amint elérkezett az estve, bement a kertbe, s mindjárt a kapunál találkozott a legnagyobb és legerősebb óriással.

Tudom, mi járatban vagy, - szólott az óriás, minket akarsz kipusztítani, hanem nem lesz belőle semmi; különben megpróbálhatjuk mindjárt, ha birkózhatunk-e együtt. Itt van egy darab kő, ha ezt úgy össze tudod morzsolni, mint én, akkor birkózhatunk, s megfogta a követ és széjjelmorzsolta; a vándorló legénynek meg egy más darabot adott. Ő is kikapta hirtelen a zsebből a túrót, a kőhöz nyomta és mutatta az óriásnak. Lásd pajtás, az nem nagy dolog, amit te csináltál, hanem azt tedd meg, amit én teszek, hogy vizet facsarj a kőből.

Megpróbálta az óriás, de sehogy sem tudta. Még tegyünk egy próbát, monda elszégyellve magát. Van nekem itt egy nagy buzogányom, hajítsd fel te azt, amennyire én. Megpróbálom, szólt a vándorló legény. Az óriás felkapta a rettentő buzogányt, oly magasra hajította, hogy mikor lejött, embervastagságú lyukat hasított a földben, s két ölnyire lehaladt. A vándorló lement érte, hogy majd ő hajítja már fel, de korántsem vette ki, hanem inkább betakarta földdel, a pacsirtát pedig kirepítette a zsebéből, s az oly sebességgel repült fölfelé, hogy nem lehetett kivenni micsoda.

Az óriás csak várta, hogy mikor esik már le. Jaj, pajtás! Ne várd azt, szólt a vándorló legény; nem esik az le soha. Túlment az az égen, ki tudja melyik világba. — Még ilyen legényre nem akadtam; már látom, én nem birkózhatom veled, nem te én velem; a másik két társam pedig gyöngébb, mint én, azok már hasztalan is próbálják, tudom, nem győznek meg, hanem előhívom őket; s egyet füttyentett, s egyszerre mind a két óriás ott termett. Még ilyen legényre nem akadtunk többet, szólott a legerősebb óriás, ezzel egyikünk sem birkózhatik meg, hanem egyet gondoltam: hátha bevennők társaságunkba. Jó lesz biz a! - mondták a többi óriások; dehát te ráállsz-e? - kérdezte a mesterlegényt. Nekem mindegy, szólott az, csak legyen mit enni, inni, akárhol; s társokká szegődött az óriásoknak.

Ettek, ittak, jóllaktak, lefeküdtek; de egyik sem mert aludni. A vándorló legény is félt az óriásoktól, az óriások is ő tőle, s így ment az egész éjszaka. Másnap összeesküdtek az óriások, hogy megölik, majd mikor alszik, föbbe üti valamelyik a buzogányával. A vándorló legény élt a gyanúperrel, azért kerített egy nagy hólyagot, s azt megtöltvén marha vérrel, mikor lefeküdt, úgy illesztette fejéhez, mintha valóságos feje lett volna. Az óriásoknak is csak az kellett, hogy lefeküdjék. Mindjárt odalopózott egy lábujjhegyen, s úgy rácsapott a hólyagból csinált fejre, hogy a vér mind a szeme közé loccsant. Nagy örömmel szaladt társaihoz, kik látván, hogy véres, mindjárt meghitték, hogy végbe vivé, amit akartak, s annak örömeire iszonyú nagy vendégséget csaptak, s úgy leették, itták magokat, mint a csap. A mesterlegénynek sem kellett több. Mikor a legédesebben aludtak, rájuk rohant, mind a háromnak elvágta fejét.

Reggel mihelyt megvirradt, jelentette a királynak, hogy halva vannak az óriások. A király nagyon elcsudálkozott, hogy micsoda nagy ember lehet az a vándorló legény; amit ő álmodni sem mert, hogy az volna, s egyszerre hozzáadta lányát.

Mikor már esküdni akartak, akkor érkezett a királynak egy levél, melyben a szomszéd király hadat üzent neki; még pedig, hogy mihelyt a levelet kapja, mindjárt induljon; azt írta a levélben. Eredj el, édes fiam, helyettem; vezesd a sereget; lásd, én már öreg vagyok, nem oly hatalmas, mint te; így kérte az öreg király a vándorló legényt; majd összekeltek, ha visszakerülsz a háborúból. Jól van király atyám, elmegyek; mondá szomorúan a mesterlegény, azzal elindult. Elővezették neki a király ólából a legpompásabb paripákat, de ő soha sem ült lovon, nem mert ráülni egyre se, hanem azt mondta, hogy hozzanak neki egy rossz paraszt lovat, nem kell neki ilyen czifra, mikor háborúba akar menni. Előhoztak hát egy paraszt lovat. Csak úgy nevettek mindenfelől, mikor ráült a nagy királyfi, de ő rá sem ügyelt, elindult a

sereg előtt, a sereg pedig utána. Mikor elértek az ellenséghez, s megszólalt mindkét felől a trombita, megijedt a háborúhoz nem szokott paraszt ló, s elkezdett szaladni hegyen, völgyön.

Amint egy kereszt mellett szaladt el, a királyfi félvén, hogy leesik megkapta a keresztet az kitörvén a vállán maradt, de ő azért nem eresztette el. A ló most még százszorta jobban megijedt, szaladt egyenesen az ellenségnek. Az ellenség királya meglátván a keresztet azt gondolta, hogy maga az Isten, s elkiáltotta magát: rakjátok le fegyvereiteket; e háború nem lesz igazságos, maga az Isten jó ellenünk. A katonák mind lerakták a fegyvert, s ott hagyván, visszatértek. A vándorló legény pedig, vagyis a királyfi felszedette azokat, s győzedelmesen tért vissza az öreg királyhoz.

Ott mindjárt a királyleánnyal összekeltek, örömeiben a király egészen átadta neki a királyságot. Nagy lakodalmat tartottak, olyat, hogy az egész világon híre futamodott, de amint lefeküdtek, s elaludtak, elkezdett a vándorló legény beszélni holmi vasaló, vasat, czérnát, tút, s más egyebet; a királyleány pedig mind hallotta, csak alig várhatta a reggelt, mindjárt megmondotta apjának, hogy ugyan miféle származású lehet az ő férje; vasaló, vasat, czérnát, tút emleget. A király megkérdezte vejétől, hogy miért álmodta azokat. Ő azt felelte rá, hogy tegnap egy szabóboltban volt, s ott hallott ilyeneket emlegetni, azért álmodott velök. Megmondta leányának a király az egész dolog okát, s mindjárt kibékültek, és azután mindig boldogul éltek. Az öreg király és leánya még mai napig sem tudják, hogy a királyya lett szabólegény miféle nemzetségből származott.